

Raste premija, pale rešene štete

Piše: Branko Pavlović, član Izvršnog odbora „Globos osiguranja“ i predsednik Udruženja aktuara Srbije

■ Premija osiguranja nastavlja da raste, nominalno i realno. Društva za osiguranje su ostvarila ukupnu premiju od oko 110 milijardi dinara, odnosno po prosečnom srednjem kursu, preko 933 miliona evra, što je i nominalno i realno povećanje od oko dva odsto. S obzirom na spori izlazak iz pandemije uprkos masovnoj vakcinaciji i tešku ekonomsku situaciju u celoj privredi, veliko je pitanje da li će u 2021. godini biti dostignuta magična cifra od milijardu evra premije osiguranja u Srbiji

Na kraju 2020. godine na tržištu osiguranja u Srbiji, bilo je aktivno 20 društava za osiguranje. Reosiguranjem se bavilo 4 društva, a osiguranjem 16 društava, od kojih se i neživotnim i životnim osiguranjem bavilo 6 društava, samo neživotnim 6 i samo životnim osiguranjem 4 društva. Broj društava je stabilan već tri godine, ali je nastavljen novi trend na tržištu osiguranja u Srbiji – kupoprodaja društava. U 2020. godini „Globos osiguranje“ je promenilo vlasnika, dok u 2021. godini očekujem nastavak kupoprodaje osiguravajućih društava.

Premija osiguranja nastavlja da raste

Premija osiguranja nastavlja da raste, nominalno i realno. Društva za osiguranje su ostvarila ukupnu premiju od oko 110 milijardi dinara, odnosno po prosečnom srednjem kursu, preko 933 miliona evra, što je i nominalno i realno povećanje od oko dva odsto. S obzirom na spori izlazak iz pandemije uprkos masovnoj vakcinaciji i tešku ekonomsku situaciju u celoj privredi, veliko je pitanje da li će u 2021.

godini biti dostignuta magična cifra od milijardu evra premije osiguranja u Srbiji. Ukoliko bi se računala i premija reosiguranja, milijarda evra premije na srpskom tržištu osiguranja je dostignuta još u 2019. godini.

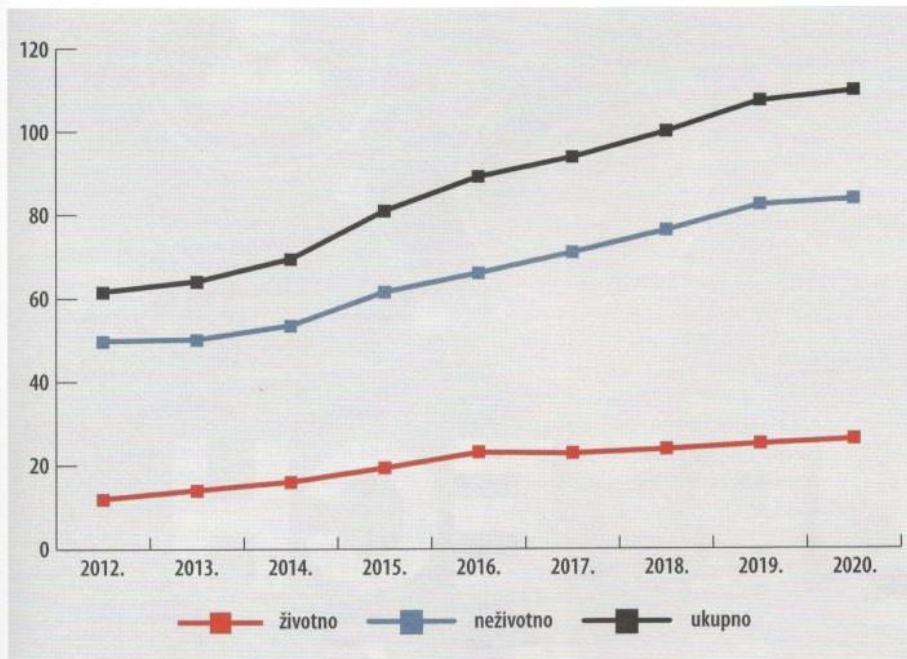
U neživotnom osiguranju je zabeležen nominalni trend rasta od oko dva odsto godišnje, što je znatno ispod petogodišnjeg proseka koji iznosi oko devet odsto. Premija životnog osiguranja je povećana oko četiri odsto, što je nastavak oporavka tržišta životnog osiguranja, posle blagog pada u 2017. godini. Rast životnog osiguranja je i dalje značajno manji u odnosu na prosečni trend rasta od oko 10 odsto godišnje u prethodnih pet godina. Učešće životnog osiguranja u ukupnoj premiji je najzad poraslo za samo pola procentnog poena, ali je to veliki uspeh jer je konstantno opadalo od 2016. godine.

Među vrstama osiguranja sa respektabilnom premijom, većom od milijardu dinara, najveći nominalni rast premije u prethodnoj godini, zabeležen je u zdravstvenom osiguranju, oko 18 odsto,

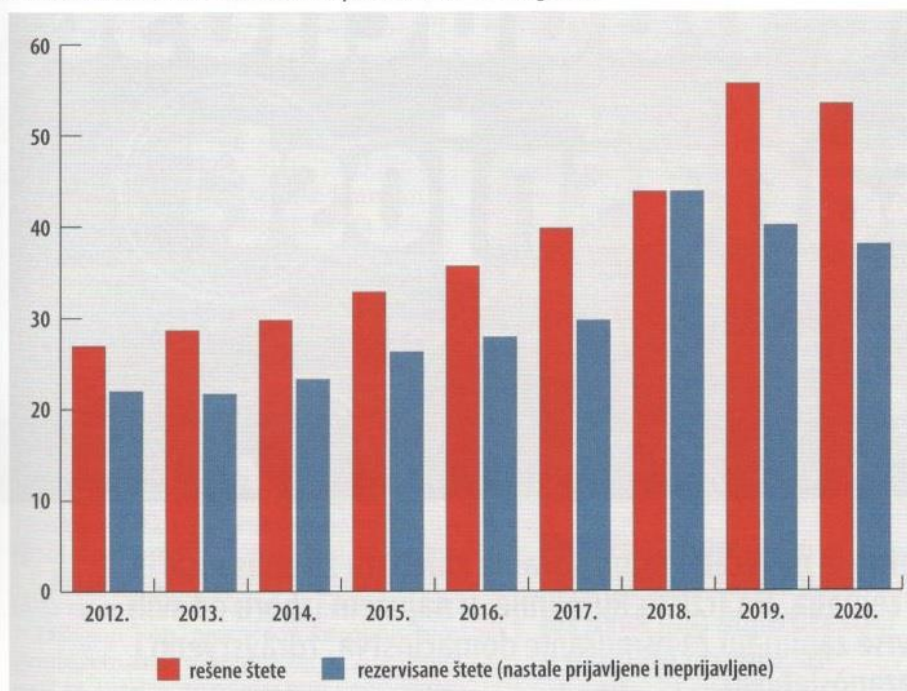
Tabela: Broj društava za osiguranje

Delatnost	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Samo neživotno osig.	11	11	9	9	8	7	6	6	6
Samo životno osig.	7	7	6	5	5	4	4	4	4
I neživotno i životno osig.	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Reosiguranje	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Ukupno	28	28	25	24	23	21	20	20	20

Premija u periodu od 2012. do 2020.

Grafikon: Rešene i rezervisane štete u periodu 2012 – 2020. godine

osiguranju kredita, oko 16 odsto i osiguranju opšte odgovornosti, oko 15 odsto. Među vrstama osiguranja sa manjom premijom, ističe se rast unit-link osiguranja od oko 50 odsto, što je pozitivno iznenađenje s obzirom na nepovoljne tržišne i regulatorne okolnosti za taj proizvod.

Najveći pad je zabeležen u osiguranju pomoći na putovanju od oko 60 odsto, što je bilo i očekivano zbog velikih ograničenja putovanja u inostranstvo tokom pandemije.

Najveću ukupnu premiju je ostvarila najveća domaća kompanija „Dunav osiguranje“, dok je do objavljivanja rezultata tržišta od strane NBS i dalje nezvesno da li je došlo do promene na rang listi najvećih društava po ukupnoj premiji na mestu broj tri.

Učešće premije u procenjenom BDP-u premašuje dva odsto. U EU premija prosečno učestvuje u BDP-u oko osam odsto, dok je proseku u zemljama centralne i istočne Evrope oko dva odsto odnosno sličan

kao u Srbiji. To je jedan od retkih ekonomskih parametara i pokazatelja u kome se srpsko tržište može uspešno porediti sa tržištima zemalja centralne i istočne Evrope.

Pad likvidiranih i rezervisanih šteta

Rešene štete sa troškovima rešavanja šteta, u 2020. godini pale su sa 55,5 na oko 53,5 milijardi dinara, odnosno po prosečnom srednjem kursu, na oko 450 miliona evra, što je i nominalno i realno smanjenje od oko četiri odsto u odnosu na 2019. godinu. Trend pada rešenih šteta se prvi put javlja posle mnogo godina. Zbog pandemije oko 85 odsto manje šteta je rešeno u osiguranju pomoći na putovanju, odnosno oko 3,7 milijardi dinara. Iznenađujući je pad od oko 50% rešenih šteta u osiguranju nezgode, dok je najveći rast od oko 4,2 milijarde dinara ili oko 46% zabeležen u vrsti „osiguranje života“ i oko 2,7 milijardi dinara ili oko 26% u autoodgovornosti.

Rezervacija za nastale prijavljene štete bez troškova smanjena je za oko tri milijarde dinara, dok su nastale neprijavljene štete bez troškova porasle oko milijardu dinara u odnosu na prethodnu godinu. Ukupne rezervisane štete bez troškova u 2020. godini iznosile su oko 38 milijardi dinara ili oko pet odsto manje u odnosu na prethodnu godinu. Zanimljivo je da je najveći rast zabeležen u osiguranju vozila (autoodgovornost oko 5,5 milijardi, 32% i kasko oko 0,8 milijardi, 43%).

Profitabilnost smanjena

Racio šteta izračunat standardnim aktuarskim formulama kao količnik merodavnih šteta i merodavne premije je vrlo povoljan i dalje je na petogodišnjem proseku od nešto manje od 50%.

Povećanje troškova pribave osiguranja tokom 2020. godine negativno je uticalo na profitabilnost osiguravajućih kompanija. Finansijski prihodi od investiranja tehničkih i garantnih rezervi nastavljaju pad, jer su prinosi na sve vrste ulaganja sve manji. Ipak, pošto su rešene i rezervisane štete ukupno manje za preko 4 milijarde dinara, može se zaključiti da je za srpsko tržište osiguranja 2020. godina bila profitabilna.

Kolumna je pripremljena na osnovu podataka o srpskom tržištu osiguranja Privredne komore Srbije. Privredna komora je prikupila preliminarne podatke anketom od svih društava za osiguranje koja su bila aktivna u toku 2020. godine. Na osnovu prethodnih publikacija Privredne komore podaci zaključeno je da se ovi podaci, iako nisu identični kao zvanični podaci NBS, mogu smatrati relevantnim za analizu rezultata i trendova srpskog tržišta osiguranja u prethodnoj godini. ■

